

การจัดหาและการใช้หนังสือของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ในปีงบประมาณ 2544-2545

เกษร จันทร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

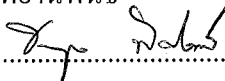
พฤศจิกายน 2549

ISBN 974-502-946-7

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ เกษร จันทน์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

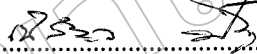
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ดร. ขวัญภูติ พิศาลพงศ์)

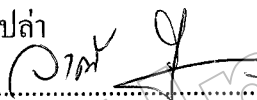
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เฉลียว พันธุ์สีดา)

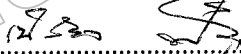
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ วาณี ฐาปนวงศ์สานติ)

.....กรรมการ

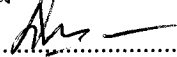
(รองศาสตราจารย์ ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เฉลียว พันธุ์สีดา)

.....กรรมการ

(ดร. ขวัญภูติ พิศาลพงศ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นัญญา พลิตวานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 14 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและแนะนำ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก ดร. ขวัญฤดี พิศาลพงศ์ ซึ่งเป็นประธานกรรมการควบคุม
วิทยานิพนธ์ ที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอขอบพระคุณอย่างสูง มา ณ
โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รศ. ธาตุศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ รศ. เฉลียว พันธุ์สีดา รศ. วาณี
ฐาปนวงศ์สานติ และ ผศ. ดร. นันทา พลิตวานนท์ กรรมการร่วมควบคุมวิทยานิพนธ์ และกรรมการ
สอบปากเปล่า ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร. สมโภชน์ อเนกสุข นางสาวสุรีย์ บุนงามมงคล และ นางสุภาพร
สมจิตต์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้
และขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ที่ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ ที่เป็น
ประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนางานให้มีคุณภาพดีขึ้นอีก

และขอขอบพระคุณบิดา มารดา พี่น้อง และเพื่อนร่วมงานที่เป็นกำลังใจและให้ความ
ช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่งแก่ผู้วิจัยในครั้งนี้

เกษร จันทร

45910979: สาขาวิชา: บรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์; ศสม. (บรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์)

คำสำคัญ: หนังสือ-การจัดหา/ การยืม/ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

เกษร จันทระ: การจัดหาและการใช้หนังสือของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

ในปีงบประมาณ 2544-2545 (ACQUISITION AND USE OF BOOKS OF BURAPHA

UNIVERSITY LIBRARY, FISCAL YEAR 2001-2002 อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: ขวัญชุลี

พิศาลพงศ์, D.A., ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์, M. Ed., เฉลียว พันธุ์สีดา, MA. 173 หน้า.

ISBN 974-502-946-7

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปริมาณการจัดหาและปริมาณการยืมหนังสือที่จัดหาเข้ามาด้วยวิธีการจัดซื้อในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 และ พ.ศ. 2545 ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการยืมหนังสือของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกหนังสือให้เหมาะสมตรงความต้องการของผู้ใช้บริการและให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย โดยรวบรวมข้อมูลจากสมุดทะเบียน แบบบันทึกข้อมูล และจากระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ชุดคำสั่งการทำรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัย มีดังนี้

1. การจัดหาหนังสือในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 จัดหาหนังสือภาษาต่างประเทศมากกว่าหนังสือภาษาไทย ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 จัดหาหนังสือภาษาไทยมากกว่าหนังสือภาษาต่างประเทศ หนังสือภาษาไทยที่จัดหาเข้ามาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 หมวดที่จัดหามากที่สุด ได้แก่ หมวด 300 สังคมศาสตร์ หนังสือภาษาต่างประเทศจัดหามว. 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ เทคโนโลยีมากที่สุด สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 จัดหาในหมวด 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ เทคโนโลยี ทั้งหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมากที่สุด
2. การยืมหนังสือ มีการยืมหนังสือภาษาไทยมากกว่าภาษาต่างประเทศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 หนังสือภาษาไทยหมวดที่มีการยืมมากที่สุด ได้แก่ หมวด 000 ความรู้ทั่วไป หนังสือภาษาต่างประเทศ ได้แก่ หมวด 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ เทคโนโลยี สำหรับหนังสือที่จัดหาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศหมวดที่มีการยืมมากที่สุด ได้แก่ หมวด 600 วิทยาศาสตร์ประยุกต์ เทคโนโลยี เมื่อพิจารณาอัตราการจัดซื้อต่อเล่ม หมวด 400 ภาษา มีอัตราการจัดซื้อต่อเล่มสูงสุด
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการยืมหนังสือด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่าการจัดหาและการยืมหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศมีความสัมพันธ์ทั้งในทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์ขัดแย้งกันในบางหมวดหมู่ หมวดที่มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกัน ได้แก่ หมวด 000 ความรู้ทั่วไป 500 วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ และหมวด 200 ศาสนา ส่วนหมวดที่มีความสัมพันธ์ขัดแย้งกัน ได้แก่ 400 ภาษา

45910979: MAJOR: LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE ; M.A.

(LIBRARY INFORMATION SCIENCE)

KEYWORDS: BOOK-ACQUISITION/ USE/ BURAPHA UNIVERSITY LIBRARY

KESORN CHANTORN: ACQUISITION AND USE OF BOOKS OF BURAPHA UNIVERSITY LIBRARY, FISCAL YEAR 2001-2002: THESIS ADVISORS: KWANCHADIL PHISALPHONG, D.A., TADASAK WAJIRAPRECHAPONG, M.Ed., AND CHALEO

PANSIDA M.A. 173 P. ISBN 974-502-946-7

The objectives of this research were to study the amount of books that were acquired (bought) into the Burapha University Library during the fiscal year 2001 and 2002 as well as the amount of books that were checked out. The relationship between the amount of acquisition (bought) and the amount of checked out books from the Library was also determined. Results of the study will be useful in selecting the books corresponding to the need of the users as well as the university curricula. Data were collected mainly from the registration book, data recorded form, and automated library system (cataloging module). Percentage, Mean, and Pearson's product moment correlation were used to analyze the data.

Results of this study can be summarized as follow:

1. In the fiscal year 2001, the amount of acquisition (bought) of foreign language books was higher than Thai language books while the Thai language books were acquired more than the foreign language books in the fiscal year 2002. Regarding the Thai language books of 2001, Section 300: Social Sciences were acquired the most. For foreign language books, Section 600: Applied Sciences and Technology were acquired the most. When the books of fiscal year 2002 were determined, the both Thai and foreign language books of section 600 were acquired the most.
2. Regarding the books checked out, the Thai language books were checked out more than the foreign language books. During the fiscal year 2001, the Thai language books that were checked out most were the books in Section 000, General Knowledge. The foreign books that were checked out most were the books in section 600: Applied Sciences and Technology. For the fiscal year 2002, both Thai language and foreign language books in Section 600: Applied Science and Technology were checked out most. When the ratio of the amount of books checked out and the total of books of each section was considered, it was found that books in Section 400: Language had the highest ratio of being checked out.
3. The amount of acquired books and the amount of checked out books was positively correlated for both Thai and foreign language books, however, the negative correlation was also found. The positive correlations were found among books in Section 000: General Knowledge, Section 500: Natural Sciences, and Section 200: Religions. The negative correlation between the acquisition and the checked out books was found in Section 400: Language.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	5
นิยามคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
2 บรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ทรัพยากรสารสนเทศ.....	12
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ.....	15
การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา.....	44
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
ประชากรและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย.....	64
เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล.....	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูลด้านปริมาณการจัดหาหนังสือ.....	74
การวิเคราะห์ข้อมูลการจัดหาและอัตรายืมต่อเล่ม.....	89
ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการยืมหนังสือ.....	138
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	143
สรุปผลการวิจัย.....	143
การอภิปรายผล.....	152
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	158
แนวทางในการวิจัยในอนาคต.....	159
บรรณานุกรม.....	160
ภาคผนวก.....	165
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	166
ภาคผนวก ข การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ของการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญ.....	170
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	173

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนหนังสือที่จัดหาเข้ามา ระหว่างปีงบประมาณ 2543-2547.....	48
2 หนังสือภาษาต่างประเทศ ปีงบประมาณ 2544 (หมวด 800-899).....	71
3 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวด 000-900 หมวดหมู่พิเศษ	74
4 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่ 000-090	76
5 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่ 100-190	77
6 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่ 200-290	78
7 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่ 300-390	79
8 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่ 400-490	81
9 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่ 500-590	82
10 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่ 600-690	83
11 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่ 700-790	84
12 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่ 800-890	85
13 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่ 900-990	87
14 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 และ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่พิเศษ	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

[illegible]

สารบัญตาราง (ต่อ)

[illegible]

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
41 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการยืมหนังสือภาษาไทยที่จัดซื้อ ในปีงบประมาณ 2545.....	141
42 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการยืมหนังสือภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อ ในปีงบประมาณ 2545.....	142

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 หน้าจอในรูปแบบ MARC.....	65
2 หน้าจอแสดงสถานะของสื่อ บาร์โค้ด เลขทะเบียน เลขหมู่ ปริมาณการยืมสื่อ ราคา.....	66
3 แบบบันทึกรายการข้อมูล.....	66
4 แบบฟอร์มรายการทะเบียนหนังสือ.....	67
5 หน้าจอรายการค้นหาสื่อ.....	68
6 หน้าจอรายการเลขทะเบียนสื่อ.....	68
7 หน้าจอแสดงขั้นตอนการใส่เลขทะเบียน เลือกประเภทสื่อ และคลิกค้นหา.....	69
8 หน้าจอรายการเลข Worksheet ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง.....	69
9 หน้าจอรายการบรรณานุกรมในรูปแบบ MARC.....	70
10 หน้าจอรายการ บาร์โค้ด เลขทะเบียน สถานที่ ปริมาณการยืม วันที่รับสื่อ และราคา.....	70
11 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 จำแนกตามหมวดหมู่.....	145
12 ปริมาณการจัดหาหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่.....	147
13 ปริมาณการยืมหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2544 จำแนกตามหมวดหมู่.....	149
14 ปริมาณการยืมหนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่จัดซื้อในปีงบประมาณ 2545 จำแนกตามหมวดหมู่.....	151